

Obsah

I. NAŠE VLAST

JAN ČAREK

Kdyby tu nic nebylo 3

JIŘÍ ŽÁČEK

Národ 3

FRANTIŠEK NEPIL

Lipová alej 4

FRANTIŠEK BRANISLAV

Naše rodná řeč 4

KAREL PLICKA

Záludnosti českého jazyka 5

JIŘÍ KAHOUN

Hodina českého jazyka 6

JIŘÍ ŽÁČEK

Česko 8

JIŘÍ SUCHÝ

Píseň o Praze 9

II. VÝLET PO ČECHÁCH

JANA ŠTEFÁNKOVÁ

Staroměstský orloj 10

MILOSLAV ŠVANDRLÍK

Golem 11

MIROSLAV IVANOV

Jak ledňáček bloudil Prahou 12

JOSEF KŘEŠNIČKA

Výprava 14

MICHAL ČERNÍK

Kutná Hora vás vítá 15

III. HORNINY A NEROSTY

MICHAEL O'DONOGHUE

Horniny 17

ÈMILIE BEAUMONT

Nerosty neboli minerály 18

MICHAL ČERNÍK

O zlatém kvítku 19

IV. VÝLET NA MORAVU

LEONTINA MAŠÍNOVÁ

Chodba z Moravy do Prahy 20

FRANTIŠEK NEPIL	
Nahlédnutí do Jihomoravského kraje	23
V. ČESKÉ ZEMĚ V 16. A 17. STOLETÍ	
JIŘÍ ČERNÝ, PAVEL ZÁTKA, ZDENĚK ADLA	
Konec středověku, začátek novověku	24
NAĎA KUBŮ	
Pražská defenestrace	25
Bitva na Bílé hoře	26
PETR ČORNEJ A KOLEKTIV	
Truchlivé divadlo na Staroměstském rynku	27
BOHUSLAV ŽÁRSKÝ (podle Aloise Jiráska)	
Růžový palouček	28
OLDŘICH SIROVÁTKA	
O Kozinovi a Lomikarovi	29
VI. SVĚT DÍVEK A SLEČEN	
POLLY HORVATH	
Cirkus ve městě	32
MARKÉTA ZINNEROVÁ	
Kdo se bojí, nesmí do lesa	34
ZDENĚK SVĚRÁK	
Holky z Polabí	36
JIŘÍ ŽÁČEK	
Přátelství	37
ZDENĚK SVĚRÁK	
Neopouštěj	37
MIEP DIEKMANN	
Tichá válka	38
VOJTĚCH STEKLAČ	
Pohled sestry	40
VII. SVĚT KLUKŮ	
VOJTĚCH STEKLAČ	
Pohled bratra	41
Jak jsme letěli balónem	42
ADOLF BORN (o něm)	45
MARK TWAIN	
Dobrodružství Toma Sawyera	46
MARK TWAIN (o něm)	47

RICHMAL CROMPTON

Rytíři hranatého stolu 48

VÁCLAV BUDINSKÝ

Moc práce 50

Dětská logika 51

Výroky ze školních lavic 51

VIII. SVĚT FANTAZIE

ANTOINE DE SAINT-EXUPÉRY

Setkání s Malým princem 52

HANA DOSKOČILOVÁ

Antoine de Saint-Exupéry 54

ERICH KÄSTNER

Vstup volný! Děti polovic! 56

VÍTĚZSLAV NEZVAL

Krásné peří 58

CLIVE STAPLES LEWIS

Edmund vchází do skříně 59

JAROSLAV SEIFERT

Rozhovor 62

JAROSLAV SEIFERT (o něm) 62

IX. KOUZLO VÁNOC

ALENA SANTAROVÁ

Vánoční obyčeje a pověry 63

JOSEF BRUKNER

Večerní krajina 64

JARMILA TURNOVSKÁ

Vánoce dělají s lidmi divy 65

JIŘÍ DĚDEČEK

Vánoce na Marsu 67

JAN RYSKA

O hrách všelijakých – naučení čtvrté 68

Hádky – o zimě a Vánocích 69

JIŘÍ TRAPEK

Betlémy 70

KAREL BENETKA

Zimní láska 72

X. NOVÝ ROK

JOSEF BRUKNER

Léto a zima 73

LUBOR FALTEJSEK

Docela malá zemětřesení 74

XI. VESMÍR, NÁŠ SVĚT

JOSIP KLECZEK

Co je to vesmír? 77

CAROL STOTT

Díváme se na noční oblohu 77

PAVEL KLUŠANCEV

Proč jsou hvězdy tak krásné..... 78

STANISLAV MOŠA

Večernice 79

JIŘÍ ŽÁČEK

Co jsem viděl na Venuši 80

JOSIP KLECZEK

Sluneční soustava 81

MIKULÁŠ KOPERNÍK (o něm) 81

HANA DOSKOČILOVÁ

A přece se točí 82

Hádky – z vesmíru 83

NICK ARNOLD

Tajný příběh Slunce 84

SUE BECKLAKE

Planeta Země 85

JIŘÍ ŽÁČEK

Měsíc 86

PAVEL KLUŠANCEV

První lidé na Měsíci 86

ZDENĚK HORSKÝ, ZDENĚK MIKULÁŠEK

O prvních krocích na Měsíci 87

XII. VÝVOJ ŽIVOTA NA ZEMI

Různé představy o vzniku světa 88

Co je to bible? 88

IVAN OLBRACHT

O stvoření světa a člověka 89

MARKÉTA KLOCOVÁ	
Od veleještěrů k lidem	90
MILOŠ MACOUREK	
O tom, jak Mach a Šebestová získali vzácnou názornou pomůcku.....	92
XIII. JSOU LIDÉ VE VESMÍRU SAMI?	
ZDENĚK HORSKÝ, ZDENĚK MIKULÁŠEK, ZDENĚK POKORNÝ	
Sci-fi není žádná novinka	96
MILOSLAV ŠVANDRLÍK	
V podivném světě	97
JULES VERNE	
Od 10 hodin 20 minut do 10 hodin 47 minut večer	100
HANA DOSKOČILOVÁ	
Jules Verne	102
ALOIS MIKULKA	
Třiadvacet robotů	104
XIV. SVĚT ČAR A KOUZEL	
JOSEF BRUKNER	
O černé hodince	106
JIŘÍ VOSKOVEC, JAN WERICH	
V domě straší duch	107
JIŘÍ VOSKOVEC, JAN WERICH (o nich)	107
ROALD DAHL	
Pan Jenkins a jeho syn	108
NORBERT FRÝD	
O míči, který šel jen do nepřátelské branky	111
TERENCE BLACKER	
Potíže s Čaroslečnou	114
JOANNE ROWLING	
Zmijozelův dědic	116
JULIAN TUWIM	
Zázraky a divy	119
XV. SVĚT ZÁHAD A DETEKTIVNÍCH PŘÍBĚHŮ	
JAROSLAV FOGLAR	
Na cestu ke knižnímu vydání Rychlých šípů	120
JAROSLAV FOGLAR (o něm)	121
JAROSLAV FOGLAR	
Získání vlajky Rychlých šípů	122
Ve svatojakubské věži	123

LUDEK BROZEK	
Přepadení v restauraci	125
ANTONIN JIRACEK	
Král a lupič	126
Hádky – o penězích	127
XVI. SVET ŽERTŮ A ŠPRÝMŮ	
RUDOLF MATYS	
Apríl	128
JAN RYSKA	
Vyvádění aprílem	128
BETTY MACDONALD	
Léčení kazisvěta	129
ALENA VOSTRA	
Tichý nenápadný chlapec	132
JIRI HAVEL	
Znáte známá přísloví?	135
JOSEF HIRŠAL, JIRI KOLAR	
Palečkovy chytačky	136
Palečkovy hádky	136
Paleček a levačka	136
EMANUEL FRYNTA	
Enšpíglovo učené hádání v Praze	137
XVII. SVET ZAHRADNIKŮ A ZAHRAD	
KAREL ČAPEK	
Jak se zakládají zahrádky	138
KAREL ČAPEK (o něm)	138
ALOIS MIKULKA	
Květiny	139
LUDVIK STŘEDA	
Skalka	140
PAVEL SYKORA	
Hádky ze zahrady	141
HANA DOSKOČILOVÁ	
O zemi vousáčů a žlutých melounů	142
XVIII. ROZDÍLNÉ PODMÍNKY ŽIVOTA NA PLANETĚ ZEMI	
JIRI ČERNÝ	
Voda a pevnina	144

EZOP, převyprávěl PAVEL ŠRUT

Kupec a moře 146

NICK ARNOLD

Zkuste odhadnout, jak chytrá jsou zvířata 147

Rekordy ze světa zvířat – výška, délka 147

MARKÉTA KLOCOVÁ

Poušť 148

DANUTA CISZAK

Velbloud 149

CHRISTIAN MORGENSTERN

Odjezd do Afriky 149

Pohádka o tom, jak si opice stavějí dům 150

JIŘÍ ŽÁČEK

Opice 151

RUDYARD KIPLING

Mauglího bratři 152

KOLEKTIV AUTORŮ

Život v lese 154

JIŘÍ ŽÁČEK

O nebezpečném skákání do řeči 155

FRANTIŠEK HALAS

Přivítání v lese 155

JAN WELZL

Konečně lidé! 156

JIŘÍ ŽÁČEK

Eskymák 158

XIX. SVĚT PRÁZDNINOVÝCH RADOVÁNEK**VÁCLAV PAVEL BOROVIČKA**

Psí chůva 159

MILOŠ KRATOCHVÍL

Výzkum 160

IVA PROCHÁZKOVÁ

Červenec má oslí uši 161

Řešení hádanek 163

Seznam ilustrátorů 164